

آخرین نبرد لنین

سخنرانی‌ها و مقالات

۱۹۲۲ - ۱۹۲۳

www.ketab.ir

نشر طلایه پُرسو

سرشناسه	:	لنین، ولادیمیر ایلیچ، ۱۸۷۰-۱۹۲۴ م
عنوان و نام پدیدآور	:	Lenin, Vladimir Ilich آخرین نبرد لنین: سخنرانی‌ها و مقالات ۱۹۲۲-۱۹۲۳ / اثر ولادیمیر ایلیچ لنین؛ با مقدمه‌ی جک بارنز و استیو کلارک؛ ویراستار متن انگلیسی جورج فایسون؛ ترجمه‌ی حامد شمس
مشخصات نشر	:	تهران: طلایه پرسو، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	:	۴۷۲ ص
شابک	:	۵-۴۵-۵۷۸۳-۹۶۴-۹۷۸: ۴۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	عنوان اصلی: Lenin's final fight: speeches and writings, ۱۹۲۲-۲۳
موضوع	:	لنین، ولادیمیر ایلیچ، ۱۸۷۰-۱۹۲۴ م
موضوع	:	Lenin, Vladimir Ilich
موضوع	:	لنین، ولادیمیر ایلیچ، ۱۸۷۰-۱۹۲۴ م. -- نامه‌ها
شناسه افزه	:	George Fyson, ویراستار
شناسه افزه	:	کلارک، استیو، ۱۹۴۸ - م، مقدمه‌نویس
شناسه افزه	:	Clark, Steve
شناسه افزه	:	بارنز، جک، ۱۹۴۰ - م، مقدمه‌نویس
شناسه افزه	:	Barnes, Jack
شناسه افزه	:	شمس، حامد، ۱۳۳۰ - مترجم
رده‌بندی کنگره	:	DK۲۵۴ / ج۹ ل۹
رده‌بندی دیویی	:	۹۴۷/۰۸۲۰۹۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۰۱۰۹۹

شرح عکس روی جلد: و. آ. لنین در اوت یا سپتامبر ۱۹۲۲، درست قبل از شروع نبردش در درون رهبری «حزب کمونیست اتحاد شوروی» برای استقرار مجدد مسیر انترناسیونالیستی پرولتری حزب. لنین در حال گذراندن دوران نقاهت در گورکی بود؛ منطقه‌ای روستایی در جنوب مسکو، بعد از سکته‌ای در ماه مه ۱۹۲۲.

این اثر ترجمه‌ای است از کتاب:
Lenin's Final Fight, Speeches & Writings 1922 - 23
by
V.I. Lenin
Pathfinder Press, 2010
ISBN 978-1-60488-027-4

آخرین نبرد لنین
سخن‌ها، حالات، ۱۹۲۲-۱۹۲۳
اثر: و.دی.میر ایلیچ لنین

ترجمه‌ی: حدیث
ناشر: طایفه پُرسو
تیراژ: ۵۰۰

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۷

حروف‌چینی: نشر طلایه پرسو

صفحه‌آرایی: زهرا عزیزی

چاپ و صحافی: طرح و نقش نوین

© حق چاپ محفوظ و متعلق است به ناشر و انتشارات پاتفا

ntalaye_p@yahoo.com/info@talayeporsoo.com

www.talayeporsoo.com

آدرس ناشر: تهران، صندوق پستی ۳۴۳-۱۳۹۵۵

تلفکس: ۴۴۶۹۱۲۳۴ - ۶۶۰۳۹۶۲۳ - ۰۲۱

تهران خیابان آزادی - خیابان حبیب‌اله - بلوار شهید تیموری - کوچه ابراهیمی - کوچه خورشید - پلاک ۶ - طبقه ۱

ISBN 978-964-5783-45-5

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۵۷۸۳-۴۵-۵

۴۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه: ویراست چاپ ۲۰۱۰، جک بارنز و استیو کلارک
۵۳	مخفف‌ها و حروف اول اسامی
۵۳	وقایع‌نگار
	۱. وظایف و تئوری در دومین سال سیاست جدید اقتصادی
	۲۱-۱۰-۱۹۲۲
۶۱	گزارش سیاسی به یازدهمین کنگره، نوب
	۲. شروع نبرد: مسأله‌ی ملی و اتحاد داوطلبانه‌ی جماهیر شوروی
	۲۴ سپتامبر - ۱ اکتبر ۱۹۲۲
	قطعه‌نامه 'خودمختاری': در باره روابط میان «جمهوری سوسیالیستی
۱۳۹	فدرال روسیه شوروی» و جمهوری‌های مستقل، جوزف استالین
۱۴۳	در باره‌ی استقرار «جمهوری سوسیالیستی فدرال روسیه شوروی»
۱۴۷	نامه به اعضای دفتر سیاسی، جوزف استالین
	قطعه‌نامه‌ی تجدید نظر شده، مرتبط با روابط «جمهوری سوسیالیستی
۱۵۰	روسیه شوروی» و جمهوری‌های مستقل، جوزف استالین و دیگران
۱۵۳	درباره‌ی نبرد با شوونیسم قدرقدرت-کبیر
۱۵۴	درباره‌ی انحصار تجارت خارجی

- ۱۵۴ نامه به اعضای کمیته مرکزی، جوزف استالین
 ۱۶۱ تلگرم به ک.م. تسینتساده و اس.آی. کافتارادزه

۳. «نپ» و مبارزه‌ی جهانی برای سوسیالیسم

۱۳ نوامبر - ۱۰ دسامبر ۱۹۲۲

- ۱۶۵ پنج سال انقلاب روسیه و چشم‌انداز انقلاب جهانی
 ۱۸۹ پی‌شهاد کوچک‌تر کردن ارتش
 ۱۹۰ به جامعه‌ی روسیه در آمریکای شمالی
 ۱۹۳ سخنرانی در انقلاب و جمع عمومی شورای مسکو
 ۲۰۸ پیش‌نویس قطعنامه در باره مسأله‌ی پروگرام بین‌الملل کمونیست
 ۲۱۰ به کنفره‌ی اتحادیه‌ی کارمندان و نیروی
 ۲۱۱ یادداشت به اعضای دفتر سیاسی پیش‌نویس نامه به هربرت هوور
 ۲۱۳ به لئون تروتسکی
 ۲۱۵ درباره‌ی کاهش برنامه‌ی تعمیرات و ساخت ناوگان‌های نیروی دریایی
 ۲۱۷ به لئون تروتسکی، گرگوری زینویوف، نیکولای بوخارین و کارل رادک
 ۲۱۹ درباره‌ی کاهش طرح تعمیرات و ساخت ناوگان‌های نیروی دریایی (ادامه)
 ۲۲۲ به رفیق مانزنبرگ
 ۲۲۴ به آ.آ. خودوروفسکی
 ۲۲۵ درباره‌ی وظایف هیأت نمایندگی ما در لاهه
 ۲۳۳ باز-نوشت پیشنهادی در مورد گزارش «کمیسیون تدارکات دولت»

پیشنهاداتی در ارتباط با کارهای روزمره‌ی صدر «شورای کمیسرهای

۲۳۴ خلق» و معاونانش

۲۳۷ به «کنگره‌ی سراسری شوراهای اوکراین»

۴. در دفاع از انحصار دولتی تجارت خارجی

۱۲-۲۳ دسامبر ۱۹۲۲

۲۴۱ به لئون تروتسکی

۲۴۲ نامه به لین، لئون تروتسکی

۲۴۵ به م.آی. فرومکین و ب.ا. ساتومونیاکف

۲۴۷ نامه در باره تریبیکرها میان معاونان رؤسا

۲۴۹ به لئون تروتسکی

۲۵۱ عطف به مبحث انحصار تجارت خارجی

۲۵۸ به و.آ. آوانسف

۲۵۹ نامه به جوزف استالین برای اعضای کمیته مرکزی

۲۶۱ به لئون تروتسکی

۲۶۳ نامه به لین، م.آی. فرومکین

۲۶۳ به لئون تروتسکی؟؟

۲۶۴ به لئون تروتسکی

۲۶۷ نامه به ل.ب. کامنوف در باره طرز برخورد استالین، ن.ک. کرونیا

۵. نامه‌ی لنین به کنگره‌ی حزب

۲۳ دسامبر ۱۹۲۲ - ۴ ژانویه ۱۹۲۳

- ۲۷۱ نامه به کنگره
- ۲۸۰ برنامه‌ریزی برای کار آینده
- ۲۸۱ نامه به کنگره (ادامه)
- ۲۸۹ سؤالی ملیت‌ها یا 'خودمختاری'
- ۲۹۹ اضافاتی بر نامه‌ی ۲۴ دسامبر ۱۹۲۲

۶. تقویت اتحاد با دهقانان

۲ - ۶ ژانویه ۱۹۲۳

- ۳۰۳ صفحاتی از یک دفتر خاطرات
- ۳۱۱ در باره‌ی تعاون

۷. انقلاب سوسیالیستی، روسیه و شرق

۱۶ - ۱۷ ژانویه ۱۹۲۳

- ۳۲۵ انقلاب ما

۸. بازرسی کارگران و دهقانان

۲۳ ژانویه ۱۹۲۳

- ۳۳۵ چگونه باید «بازرسی کارگران و دهقانان» را تجدید سازمان کنیم

۹. تدارک برای دوازدهمین کنگره‌ی حزب

۶ - ۲ مارس ۱۹۲۳

- ۳۴۷ بهتر است کمتر، ولی بهتر

- ۳۷۱ به لئون تروتسکی
 ۳۷۳ به جوزف استالین
 ۳۷۴ به پ.ج. مدیوانی، ف.ی. ماخارادزه و سایرین

ضمیمه شماره ۱: لنین در باره مبارزه برای جمهوری‌های شورایی

در گرجستان و قفقاز (۱۹۲۱، ۱۹۲۳)

- ۳۷۷ نامه به «ک. ا. رجونیکیدزه»
 به «کمیته‌های آذربایجان، گرجستان، ارمنستان، داغستان و
 «جمهوری کوه‌نیزها»
 ۳۷۹ در باره «فداسیون جمهوری‌های قفقازی»
 ۳۸۴ عطف به نتیجه‌گیری کمیسیون دزرژینسکی
 ۳۸۵

ضمیمه شماره ۲: بررسی کارگران و دهقانان

(۱۹۲۳، ۱۹۲۰-۱۹۱۰)

- ۳۹۷ یادداشت در باره تجدید سازمان کنترل رستی
 ۳۹۸ دستورالعمل «دفتر سیاسی» در باره بررسی کارگران
 ۳۹۹ اظهار نظرات و الحاقیه بر پیش‌نویس 'قواعد بازرسی کارگران و دهقانان'
 ۴۰۲ طرح یک مقاله: 'با بازرسی کارگران و دهقانان چه کنیم؟'
 ۴۰۴ با «بازرسی کارگران و دهقانان» چه باید کرد؟ (طرح اول)

ضمیمه شماره ۳: تدارک برای کنگره ی حزب (۱۹۲۳)

اندیشه‌هایی در مورد حزب: مسأله ی ملی و آموزش

۴۱۵ جوانان حزب، لئون تروتسکی

نامه به ل.ب. کامنوف راجع به نامه ی لنین به کنگره دوازدهم حزب،

۴۳۱ در باره ی مسأله ی ملی، ال.ای. فوتیو

۴۳۵ شرح اسامی و موضوعات

۴۴۹ فهرست اعلام و رصوعات

مقدمه‌ی ویراست چاپ ۲۰۱۰

ولادیمیر لنین در واپسین ماه‌های زندگی‌اش، بین اواخر سپتامبر ۱۹۲۲ و اوایل مارس ۱۹۲۳، در درون رهبری حزب کمونیست اتحاد شوروی، نبردی سیاسی را آغاز کرد. این نبرد، نبردی سرنوشت‌ساز بود؛ نبرد بر سر این بود که آیا حزب هم‌پایان مسیر سیاسی پیروزمندی را، که کارگران و دهقانان را تحت رهبری بلشویک‌ها پنج سال پیش در امپراطوری سابق تزار به قدرت رسانده بود، ادامه خواهد داد یا نه.

آن پیروزی راه‌گشای نخستین انقلاب سوسیالیستی بود و دوران تاریخی نوینی را به جهان عرضه کرد. دورانی با چشم‌انداز وقوع انقلاب‌های مردمی، نه تنها در اروپا، بلکه همچنین در آسیا و ورای آن. این جدل بر پایه فرضیات نبود. لنین می‌جنگ، تاوانقت رهبری حزب را برای اجرای پیشنهادات مشخصی بدست آورد که در ده‌ها میلیون انسان را تحت تأثیر قرار می‌داد: کنترل جمهوری شوروی را در دستان‌های مردم، تجارت واردات و صادرات؛ ایجاد تغییرات ساختاری برای تسهیل در بهبود ترکیب طبقاتی دولت و بدنه‌های حزبی؛ متحول ساختن سازمان تولید و مبادله‌ی محصولات کشاورزی؛ برداشتن قدم‌های ویژه به منظور تأمین تساوی حقوق و حق تعیین سرنوشت ملت‌ها و ملیت‌هایی که پیش از آن تحت ستم امپراطوری تزار قرار داشتند؛ ارتقای اولویت سیاسی سوادآموزی و

مدارس و افزایش بودجه‌ی آن‌ها به عنوان جزئی از تلاش‌های گسترده‌تر برای گشودن دروازه‌های تحصیل و فرهنگ به روی زحمتکشان و کادرهای حزبی شاغل در بدنه‌های حکومت؛ برخورد مؤدبانه با اعضای حزب و همکاران به عنوان حکم پیش شرطی صریح و بدون ابهام برای تصدی مناصب رهبری. محور این نبرد، در وهله‌ی اول، سیاست‌های اقتصادی یا شیوه‌های مدیریت نبود. بلکه، نبردی سیاسی بر سر تعیین مسیر طبقاتی جمهوری شوروی، حزب کمونیست بود.

• پرولتاریا همچنان به اعمال رهبریش بر نهادهای دولت، حزب، تولید اقتصادی و نامهریزی ادامه خواهد داد و آن را تقویت خواهد کرد؟ یا اینک این روند پرولتاریایی شدن بر اثر رشد خرده بورژوازی و اقشار نوظهور به سرعت بلعیده خواهد شد و از پا درخواهد آمد؟ به خصوص در زمینه‌ی تجارت و کشاورزی و توسط نمایندگان این اقشار در کل دولت و دستگاه حزب - خرابه غرض ورزانه باشد، خواه سهواً؟

• چگونه اتحاد کارگردهقان می‌توانست مستعد این شود؛ اتحادی که هم دیکتاتوری پرولتاریا و هم «حزب کمونیست» - و در واقع همچنین «بین‌الملل کمونیست» بر آن متکی بودند؟ توجه به

^۱ برخی یادداشت‌های پات فایندر به صورت باورقی آمده و برخی دیگری با شماره گذاری داخل پراتنز (۱) آمده که در آخر مقدمه درج شده است. یادداشت‌های مترجم به صورت [...] در باورقی آمده است. نقل قول‌ها به صورت "..." و برخی اسامی خاص به صورت «...» مشخص شده است.

^۲ لنین هیچ‌گاه شک نداشت که سلامت سیاسی و نیروی حیاتی بین‌الملل کمونیست عمده‌تأ در گرو سلامت سیاسی و نیروی حیاتی جمهوری شوروی و «حزب کمونیست» بود. او در گزارش‌هایش به کنگره‌های سوم (سال ۱۹۲۱) و چهارم بین‌الملل کمونیست (سال ۱۹۲۲)، خط‌مشی سیاسی حزب و

ویرانی‌های اجتماعی و اقتصادی که جنگ داخلی و تهاجمات نظامی امپریالیست‌ها به بار آورده بود، چگونه می‌شد از آن اتحاد دفاع کرد؟ در رویارویی با فشارهای بی‌امان ناشی از بهره‌وری بالاتر نیروی کار در کشورهای امپریالیستی، آن گونه که از طریق بازار جهانی سرمایه‌داری منعکس می‌شد، چطور؟ چگونه می‌شد سنگر رهبری طبقه-کارگری را در آن اتحاد مستحکم‌تر کرد و اعتماد دهقانان نسبت به پرولتاریا و حمایت از خط‌سیرش به سمت سوسیالیسم را وسعت بخشید و بر پایه‌اش قدم‌های عدی را برداشت؟

- **طلایه‌داران طبقه کارگری انقلاب و حزبشان باید چه قدم‌هایی بر می‌داشتند، تا پیش‌روی در استای مسیر انترناسیونالیسم پرولتری ادامه می‌یافت؟ چرا طرز برخورد در ملکرد کادرهای روس که اکثریت داشتند و رهبران جمهوری شوروی نسبت به کشورهای ملیت‌های ستم‌دیده‌ای که در داخل امپراطوری کهن سابق قرار واقع شده بودند، سنگ محک خط سیر حرکت «حزب کمونیست» به سمت کارگران و دهقانان سراسر جهان بود؟ آیا کمونیست‌ها می‌توانستند بعد از شکست موج انقلابی سال‌های ۱۹۱۸-۱۹۲۰ باز هم به انقلاب‌های جدید کارگری و دهقانی چشم بدوزند؛ نه تنها در اروپا، بلکه در سایر نقاط جهان؟**

حکومت شوروی را به نمایندگانی که از سراسر جهان گردآمده بودند، عرضه کرد و از آن‌ها درخواست کرد که در باره‌اش بحث کنند و با رأی خود نظر بدهند. مراجعه شود به مرجع ذیل و همچنین گزارش لنین به کنگره چهارم، که نخستین مقاله در فصل سوم کتاب حاضر است.

Lenin's theses and report for the third congress on the tactics of the Russian Communist Party, in V.I. Lenin, *Collected Works* (Moscow: 1965), vol. 32, pp. 453-61, 478-96

لنین، طی ماه‌هایی که این مبارزه‌ی سیاسی بیرون زد، سخت مریض بود. او در ماه مه ۱۹۲۲ سکنه کرده بود. تا اواخر تابستان آن سال، تا حدودی حالش بهتر شده بود. عکس روی جلد کتاب که در مناطق روستایی در جنوب مسکو از او گرفته شده، مربوط به زمانی است که دوران نقاهت را در گورکی می‌گذراند و نشان از بهبود وضعیت جسمانی‌اش دارد. در ماه‌های اکتبر و نوامبر، لنین بسیاری از مسئولیت‌های دولتی و حزبی‌اش را به مدت چند هفته دوباره برعهده گرفت و در بهار ماه می و بهار، گزارش‌های سیاسی عرضه کرد؛ دو مورد از این گزارش‌ها در این کتاب عرضه شده‌اند. یکی در چهارمین کنگره‌ی بین‌الملل کمونیست و دیگری در همایش فراگیر شورای مسکو. با این حال، طی شش ماهی که این مبارزات سیاسی در جریان بود، مبارزاتی که برای زحمتکشان جمهوری شوروی حکم مرگ و زندگی را داشت، لنین در اغلب جلسات دولت یا بدنه‌های رهبری حزب، که این مسایل در میان گذاشته می‌شدند، شرکت کند و بعد از اواخر نوامبر هم دیگر نتوانست در هیچ یک از آن شرکت کند. لنین از آن پس دیگر نمی‌توانست همانند گذشته هدایت امور جاری حزب و دولت را در دست داشته باشد؛ آن گونه که بعد از پیروزی انقلاب در ۲۷ اکتبر ۱۹۱۷ هدایت کارها را در دست داشت.

لنین، متعاقب چندین سکنه‌ی دیگر در دسامبر ۱۹۲۲، به این عرضه‌ی عقایدش مجبور بود آن‌ها را دیکته کند. مخالفین خط‌مشی لنین در «دفتر سیاسی» حزب، سعی کردند از «دستورات پزشکان» سوء استفاده کنند و به شدت مانع دیکته کردن روزانه‌اش شوند و نگذارند کسی به ملاقاتش برود.